

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 юни 2023 г.

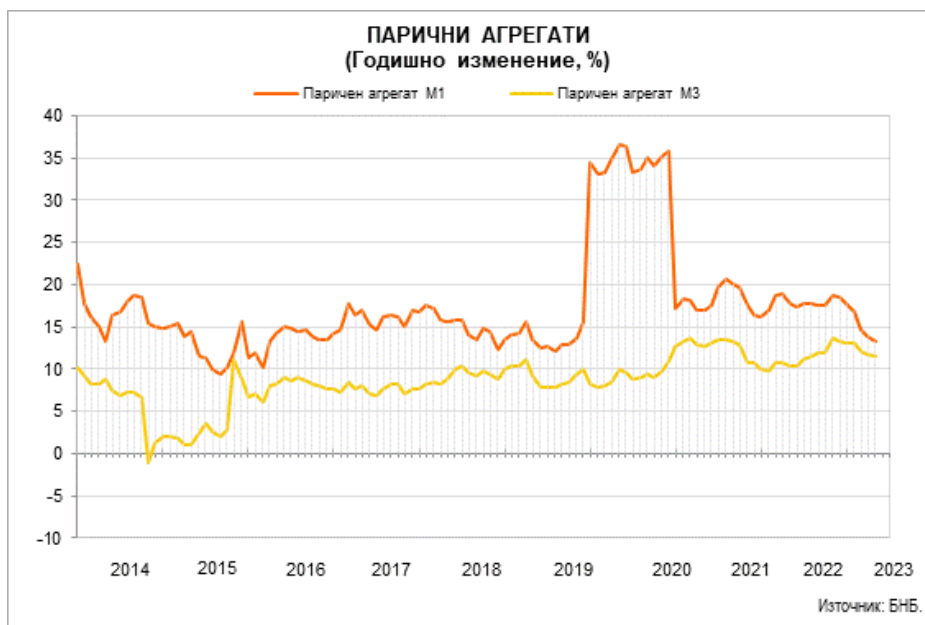
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Май 2023 г.

През май 2023 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 11.5% (11.8% годишно нарастване през април 2023 година). В края на май 2023 г. *широките пари* са 145.385 млрд. лв. (82.3% от БВП³) при 145.106 млрд. лв. към април 2023 г. (82.1% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през май 2023 г. с 13.3% на годишна база (13.9% годишен ръст през април 2023 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за април 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2023 г. в размер на 176.725 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на май 2023 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 118.773 млрд. лв. (67.2% от БВП), като годишното им увеличение е 12.4% (12.8% годишно повишение през април 2023 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 41.038 млрд. лв. (23.2% от БВП) в края на май 2023 година. В сравнение със същия месец на 2022 г. те се увеличават с 20.6% (21.3% годишно повишение през април 2023 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 16% на годишна база през май 2023 година (3.1% годишно намаление през април 2023 г.) и в края на месеца достигат 3.577 млрд. лв. (2% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 74.158 млрд. лв. (42% от БВП) в края на май 2023 година. Те се увеличават с 10% спрямо същия месец на 2022 г. (9.5% годишен ръст през април 2023 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 88.205 млрд. лв. в края на май 2023 година. Те се увеличават със 7.3% спрямо същия месец на 2022 г. (7.1% годишно повишение през април 2023 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 88.657 млрд. лв. и нараства спрямо май 2022 г. със 7.8% (7.7% годишно увеличение през април 2023 година). През май 2023 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 11.8%, като достигат 85.954 млрд. лв. (11.6% годишно повишение през април 2023 година).

В края на май 2023 г. кредитите за неправителствения сектор са 83.579 млрд. лв. (47.3% от БВП) при 82.866 млрд. лв. към април 2023 г. (46.9% от БВП). През май 2023 г. те се увеличават на годишна база с 12.1% (11.9% годишно повишение през април 2023 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 149.2 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ*

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции и заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

са 149.2 млн. лв. (в т. ч. 3.3 млн. лв. през май 2023 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 8.3% на годишна база през май 2023 г. (7.9% годишно повишение през април 2023 г.) и в края на месеца достигат 42.063 млрд. лв. (23.8% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 34.920 млрд. лв. (19.8% от БВП) в края на май 2023 година. Спрямо същия месец на 2022 г. те се увеличават с 14.3% (14.3% годишно повишение през април 2023 година). В края на май 2023 г. *жилищните кредити* са 17.521 млрд. лв. и нарастват на годишна база със 17.8% (17.6% годишно увеличение през април 2023 година). *Потребителските кредити* възлизат на 15.761 млрд. лв. и се увеличават с 11.6% спрямо май 2022 г. (11.7% годишно повишение през април 2023 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ нарастват с 5.6% (6.6% годишно повишение през април 2023 г.), като достигат 393.8 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 8.7% на годишна база през май 2023 г. (10.7% годишно повишение през април 2023 г.) и в края на месеца са 424 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 6.595 млрд. лв. (3.7% от БВП) в края на май 2023 година. В сравнение с май 2022 г. те се увеличават с 26.9% (27.3% годишно повишение през април 2023 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 83.293 млрд. лв. в края на отчетния месец при 83.883 млрд. лв. в края на април 2023 година. Те нарастват с 15.7% в сравнение с май 2022 г. (15.4% годишно повишение през април 2023 година). През май 2023 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 15.9% (14.8% годишен ръст през април 2023 г.), като достигат 99.969 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 16.676 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 16.9% (12% годишно повишение през април 2023 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2020	2021	2022	Април 2023	Май 2023	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	11,8	145 385	11,5
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	35,8	16,5	18,6	13,9	118 057	13,3
1.1. Пари извън ПФИ	12,2	16,0	11,7	8,1	25 036	8,5
1.2. Овърнайт депозити	44,8	16,6	20,6	15,5	93 020	14,7
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-27,0	-5,6	-5,6	3,5	27 328	4,2
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1,8	-5,9	-5,8	3,6	26 722	4,4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-95,2	6,3	2,8	0,0	606	-0,9
3. М3 - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	15,4	83 293	15,7
1.1. Чуждестранни активи	12,3	11,3	17,0	14,8	99 969	15,9
1.2. Чуждестранни пасиви	-4,7	41,7	22,0	12,0	16 676	16,9
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	5,4	12,5	7,6	7,1	88 205	7,3
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7,9	11,9	7,4	7,7	88 657	7,8
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	384,7	85,5	-64,9	-48,0	2 704	-49,4
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,8	12,5	11,6	85 954	11,8
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	-161,7	66,1	87,7	-84,7	-452	-1589,8
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	9,7	9,1	14,3	12,8	118 773	12,4
1. Нефинансови предприятия	10,5	8,5	26,6	21,3	41 038	20,6
2. Финансови предприятия	2,0	17,0	17,0	-3,1	3 577	-16,0
3. Домакинства и НТООД	9,7	9,0	8,3	9,5	74 158	10,0
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	3,0	4,6	10,4	7,9	42 063	8,3
2. Финансови предприятия⁵	3,6	15,0	19,7	27,3	6 595	26,9
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6,6	13,4	14,6	14,3	34 920	14,3
3.1. Овърдрафт	-9,0	-0,5	4,1	4,5	1 244	4,2
3.2. Жилищни кредити	11,6	16,5	17,9	17,6	17 521	17,8
3.3. Потребителски кредити	5,0	12,2	12,3	11,7	15 761	11,6
3.4. Други кредити	-22,0	-4,5	5,3	6,6	394	5,6
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	5,8	10,8	10,7	424	8,7

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за април 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2020	2021	2022	Април 2023	Май 2023
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	10,9	10,7	13,2	11,8	11,5
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	21,6	12,2	14,4	11,1	10,6
1.1. Пари извън ПФИ	2,0	2,7	2,1	1,4	1,5
1.2. Овърнайт депозити	19,6	9,5	12,3	9,6	9,2
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	-10,7	-1,5	-1,2	0,7	0,9
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0,5	-1,5	-1,3	0,7	0,9
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3. МЗ - М2(=3.1.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	15,3	7,0	16,1	15,4	15,7
1.1. Чуждестранни активи	14,5	12,9	20,3	17,7	19,1
1.2. Чуждестранни пасиви	-0,8	6,0	4,2	2,3	3,3
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7,9	11,9	7,4	7,7	7,8
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	3,4	3,4	-4,3	-3,2	-3,2
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4,5	8,5	11,6	10,9	11,0
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4,2	8,1	11,5	10,7	10,9
а) Нефинансови предприятия	1,6	2,3	4,9	3,8	3,9
б) Финансови предприятия ³	0,2	0,9	1,2	1,7	1,7
в) Домакинства и НТООД	2,4	4,9	5,4	5,3	5,3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за април 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.